

לימודים מפרשיות השבוע - עובדות והנהגות של גדולי המוסר צוק"ל

נודה מאוד לכל מי שיכול
לסייע בכיסוי הוצאות
ההדפסה. אפשר לע"ג וכו'
בטל' 0583223498
כמו"כ אם ברצונך להפיץ את
הגליון (אפשר באופן מוגדל)
Bitachon Weekly
וכן את בביהכ"ג שלך או באיזורך,
נא להתקשר 0504154557

בטחון שבועי

אור חדש על מתיקות דרך "ויגבה לבו בדרכי השם" במשנת נובהרדוק.
מהגה"צ רבי יהודה מאנדל שליט"א מעי"ת לייקווד יצ"ו

לע"ג מרת חוה בת ר' פינחס ע"ה ולזכות ר' מ.ב.א. שיחי'

פרשת פקודי - שנה ב' גליון 15

מפתן היהדות - משכן העדות

ברש"י בתחילת פ' פקודי פ' עדות לישראל שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל, שהרי השרה שכינתו ביניהם. ע"כ אחד מהקשים במדת הבטחון הוא שמרגישים - "אני חטאתי, ואיני ראוי להטבה מהקב"ה". מרגישים שמגיע להם המצב הקשה שלהם. אנחנו צריכים לזכור כי אין צדיק אשר לא יחטא. ורחמיו של השי"ת יתירים על כל עון. ומקום הקדוש ביותר עומד להעיד לנו על נקודה זו - שהקב"ה משרה שכינתו בתוכינו בכל מצב. ועז"נ השוכן אתם בתוך טומאתם. וע"ז אמרו בסלאנים בשם הרה"ק ר' משה מקאברין זי"ע מי שלאחר שנכשל ח"ו בעבירה הגדולה ביותר, מרגיש שאינו מסוגל לשפוך שיח, גם אז, כבן המתחטא לפני אביו, לא דרך על מפתן היהדות!
השי"ת משפיע בלי גבול

כתב בספר כלי יקר שכשם שהשי"ת ברא את העולם עם שפע בלי תכלית, עד שאמר לעולמו די, כן היה צריך להיות בנדבה, המשכן - שהתנדבו בלי תכלית שעד שהעבירו קול במחנה - והמלאכה היתה דים. ואנחנו צריכים לדעת שכן הוא מדת השי"ת, תמיד שרוצה להשפיע בלי גבול, - הרבה יותר ממה שאנחנו חושבים!! ולא כחטאינו עשה לנו אלא טוב ומיטיב לרעים ולטובים - והכל תלוי בקיווי ובטחון שלנו ברחמיו, וחסדיו, ויכלתו. ובספר העיקרים כתב (מאמר ד' פרק מ"ח) שלגבי איש פרטי, הכל תלוי רק בקיווי שלו ולא בשום דבר אחר כי אין כילות מצד הנותן, כפי מה שיכין המקבל עצמו לקבל החסד מצד התקוה, וכן תגיע ותשלם תקותו עם התפילה.

ואח"כ כ' "אף אם אינו ראוי מצד עצמו, מדרך הבטחון להמשיך חסד חנם על הבוטחים בהשם" עכ"ל. וכן אחז"ל (ילקוט תהילים סוף אות תשי"ט) - שאפילו רשע הבוטח בד' - חסד יסובבנו.

אין לך עדיין פנקס?!!

א ביכל מיט א פעדער, דארף האבן יעדער איינער!! (עט ופנקס - חובה לכל אחד:).
כך אמרו בנובהרדוק. ובאמת אין זה חידוש וכך נהגו גדולי הדורות. (ראיתי שהגאון רבי שלמה אייגר זצ"ל כתב שאביו, גאון ישראל הגרעק"א זצ"ל היה רושם מעשיו מידי יום ביומו בפנקס. והובא גם שהחזו"א נהג כן ואמר ע"ז "וקנה לך חבר". וע"י גם גמ' שבת יב: שלר' ישמעאל בן אלישע היה פנקס!)
במשך השנה זכינו לקרוא מהרב מאנדל שליט"א המון עצות טובות ומועילות, (שהם טובים לאדם יותר משיחות ארוכות עם כל מיני פסיכולוגים למיניהם). והנה נחמד מאוד לקרוא מאמרי הרב על לחשוב חיובי וכו' וכו'. אבל היצח"ד עובד במיוחד להשמיט מאתנו את העיקר - והוא, הלמעשה. פשוט לעשות את כל העצות והנפלאות בפועל. קח לך פנקס ותקציב כמה דקות כל יום לרשום דבר אחד של השגחה פרטית שהיה לך היום, או איזה ענין שהרגשת שהשי"ת קיבל תפילותיך. וגם דבר אחד טוב שעשית היום או מעלה אחת ממעלותיך.

ופרוטה לפרוטה מצטרף, ובמשך הזמן יהיה לך ספר שלם - תוכל לראות בו כמה השי"ת קרוב אליך לקבל תפילותיך ולהשגיח עליך. גם תראה בו כמה אתה מיוחד, כמה כוחות יש לך, וכמהפעמים התגברת על יצרך, והתאמצת בכל תחומי עבודת השי"ת. כשתרגיש שאתה עובד השם, זה נותן חשק לעוד... והרב ממליץ שכדאי להגזים כשרושמים הדברים הטובים, כי טבע האדם להשפיל את עצמו, ואינו מעריך את עצמו מספיק. וצריך לרשום אפילו הרצונות הטובים, כי גם הם שווים הרבה, ודוקא הם נשכחים, כי אנחנו נוטים לראות רק את התוצאות.

זכירת השי"ת במח ובלב

הציץ נקשר לראש הכה"ג בפתיל התכלת, והנה חז"ל גילו לנו בתכלת שבציצית שבאה להזכיר לנו – תכלת דומה לים, ים לרקיע ורקיע לכסא הכבוד. גם כאן י"ל שהפתיל תכלת שבציץ בא להזכיר לכה"ג שיכוון את ראשו לשמים. בליל יוה"כ אם ביקש הכה"ג להתנמנם, מכין לפניו באצבע צרידא, ומעסיקין אותו. ובגמ' (יומא י"ט): ומה היו אומרים, אם ד' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, ופרש"י כלומר הזהר בעבודתך שתהא לש"ש, שתהא לרצות, שאם אינה רצויה אין טורחך עולה לכלום עכ"ל.

והחשן, שהוא תכשיט כנגד הלב (כדפרש"י פ' תצוה), ג"כ נקשר לאפוד בפתיל תכלת. ויתכן שזה בא ללמד, שגם הלב צריך שיהא מכוון לשמים [בזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים (משנה ראש השנה סוף פ"ג)]. יש לאו ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. מכל משמר נצר לבך (משלי ד' כ"ג).

ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת. למה כנף. והיו הכרובים פורשי כנפיים למעלה סוככים וכו'. שאם אתה לומד תורה עם יראת שמים ובטחון בד' שזהו הכנפיים הפרושים למעלה, אז היר"ש סוככת על תורתך, אבל ח"ו מי שלומד תורה בלי קשר עם השי"ת, אין ערך לתורה שלו.

מי שאין לו בטחון, והוא כל הזמן בדאגה, אין לו קשר עם השי"ת ואינו יכול ללמוד תוה"ק. אבל בעל הבטחון מביא תמיד את השי"ת לתוך חייו – ע"י פתיל תכלת. ותורתו ומצוותיו שווים המון כי הוא קשור עם הקב"ה! ועי' מהר"ל בספר נתיבות עולם (נתיב הבטחון) וז"ל יש לך לדעת, כי אצל הבטחון כתיב בטחו בד' עדי עד, ורצה לומר כי אע"פ שלפעמים אין אדם ראוי לדבר טוב מצד רוע מזלו, יש לו לבטוח בו ית'. כי יכול להשפיע עליו מעולם העליון שכולו טוב, וזהו שנאמר כי ביה ד' צור עולמים. והיינו שעה"ז נברא בה' ועוה"ב בי'. ואם אין לו מזל בעוה"ז, יבטח בד', והשם ישפיע עליו מעוה"ב!! מי ששם בטחונו בו ית', מגיע בדבר זה על עולם העליון, הוא עוה"ב. והשי"ת מחסה עליו בעוה"ז ובעוה"ב וכו' ע"ש עכ"ד.

פארי המגבעות

באמת כל הבגדים היו לכבוד ולתפארת. ומה מיוחד במגבעות שנקראו פאר. האדם נברא עם הראש למעלה, כדי שהמח ישלוט על חייו וילמד תורה ויבטח בד' שהוא למעלה מראשו.

אם תדע כמה אתה אהוב בשמים, הרי תשמח יותר לעשות עוד, הן בתורה ותפילה, והן בבין אדם לחבירו. ויותר מזה, אם תדע חשיבותך הרי תהיה שמח בחלקך, ותדע חשיבותך האמיתית – לא מה שנחשב בעולם לחשוב אלא מה שאתה חשוב באמת. ואז כל העבודת השם שלך יתעלה פי כמה וכמה. מי שהוא מיליונר אינו מבזבז זמנו על דברים של מה בכך, וגם אינו מקפיד על כל מיני דברים של קטנות, כי הוא יודע ערכו הרם!!

תרשום רק את החלק הטוב, כמה זכית לכוון בתפילה ואף אם זה היה רק ברכה אחת!! כמה זכית להתמיד בתורה הק'. אם למדת אפילו רבע שעה ברציפות, ושמת אל לבך גודל הזכות, מחר תלמד שעה, אבל אם רק תשים לב ששאר הסדר לא היה כ"כ טוב, אז מה יש לעפות ממחר?... תרשום שזכית להאיר פנים לפלוני ולשמחו, ושנתן לך כח ללמוד ולהתפלל. תוסיף שזכית לשמור על עיניך בשעת נסיון, או על לשונך, ותעריך כמה נשגב כל כבישת היצר!

אחרי שהכל רשום לך תוכל להודות להשי"ת בקלות. תפתח את ספר הזכרונות שלך ותתחיל להודות על המדות הנעלות שהשי"ת חנן אותך בהן, ועל כח ההבנה או השקידה שהשי"ת נתן לך, ועל כח הריכוז שזכית לכוון בתפילה ועל הטעם שהשי"ת נתן לך בתפילה או בתורה, על הרעונות הטובים שלך, ועל ההזדמנויות שהקב"ה הכניס לחייך לקיים כל מיני מצוות, ולהתעלות. כדאי גם לרשום עתיד טוב שאתה רוצה שייצא ממך, אם בקי בש"ס ופוסקים, מומחה בחלק אחד מהתורה וילכתוב עליו ספרים וכו', מורה הוראה, ראש ישיבה, דיין, צדיק נשגב, בעל חסד עצום, צדיק נסתר שעובד את השם בתורה ובתפילה. ותחשוב על העתיד שלך ותחלוט עליו הרבה. למחשבותיך יש כח לצאת מהכח אל הפועל בסייעתא דשמיא! הגה"צ רבי יענקלה גאלינסקי זצ"ל אמר פעם שלפעמים זה לוקח שנים של מחשבות על דברים גדולים, אבל בסוף הם יוצאים לפועל!

הכהן הדיוט לבש מגבעת גבוה (עי' רמב"ם וראב"ד רפ"ח מכלי המקדש) המגבעת הגבוה מראה רצון להיות מחובר לשמים, ע"י שליטת השכל על הרצונות ובטחון בד', לכן זהו הפאר של כל הבגדים. מדת יעקב אבינו - יושב אהלים-נקרא תפארת. כשאדם לומד תורה ומשתמש במוחו כרצונו ית', זהו תפארתו. בברכת עוטר ישראל ב"תפארה" אנו מנשקים תפילין של ראש שנקרא ג"כ פאר.

נדבת הלב בל גבול

והמלאכה היתה דים וכו' והותר (ל"ו ז'). כשהקב"ה ברא את העולם אחז"ל שהעולם גדל עוד ועוד עד שאמר לעולמו "די" (חגיגה י"ב ע"א) גם כאן נדבת לבם של ישראל היה כ"כ עד שהוצרכו לומר די (כלי יקר). יהודי צריך שיהיה לו לב טוב להשפיע בלי גבול ובכך ללכת בדרכי ד'. כמש"כ למעלה (ד' ית' משפיע בלי גבול) בשם ספר העיקרים.

וכך ביאר הש"ך על התורה (ועד"ז כ' המלבי"ם) את הפסוק בפרשת ויקהל (ל"ה כ"ט), **כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם וכו' הביאו בני ישראל נדבה לד'**, וכל הפסוק נראה מיותר. ופי' שהיו בישראל אנשים ונשים שהיו מתאוים ואומרים, הלוואי היה לי, והייתי מביא הכל לבדי. והקב"ה בוחן לבות חשב להם המחשבות למעשים. ולכן נכתב פסוק זה לומר **שמחשיב מה שהביאו 'נדבה' לד'**, אף אם לא היו יכולים בפועל, כאילו הביאו הכל – כל המשכן!!

חשיבות רצון טוב

תחשוב על הגדלות שלך – לא של אחרים!

הכיור נעשה ממראות נחשת. כשהכהן הגיע להכין א"ע לעבודה ע"י קידוש ידים ורגלים, הוא ראה את עצמו בכיור. כשאדם מתפעל מהקדושה במקום המקדש, אומרים לו - **תדע לך שעיקר הקדושה נמצא אצלך!!**

נכון שזה מצוה להעריך ולכבד גדולי ישראל, וכל דבר שבקדושה. אבל הרבה יותר חשוב להשקיע זמן, לכתוב, ולהעריך את הגדלות שלך! ולהודות להשי"ת על כוחותיך המיוחדים! גדולי ישראל כבר יקבלו את העוה"ב שלהם, הם אינם צריכים את ההערכה שלך, אבל אתה צריך את ההכרה שלך בגדלותך! יש לך גדלות, תחפש אותו ותמצא! (ועי' מש"כ למעלה על חובת הפנקס!) חז"ל חייבו כל אחד ואחד, לומר ... ולהאמין... שבאמת בשבילי נברא העולם. רק אם תשנן את זה כסדר, תהיה בסוף הגדול שתוכל להיות!

ממה שנתבאר, נלמד כמה הקב"ה שמח עם רצון טוב! גם אנו נעריך את כל רצונותינו הטובים ונודה לד' עליהם! ונבטח בד' על רוב טובו! כ' היערות דבש (ח"ב דרוש ב') שכל כחו של עמלק הוא מהכיבוד אב של עשיו. ולכן לקח הקב"ה את אסתר שאין לה אב ואם, אבל היה לה את הרצון והצער על שלא היה לה מצוה זו, וזה נחשב לה כאילו קיימה המצוה בתכלית השלימות, עוד יותר מעשיו!

אצל עשיו כתוב ויבו עשו את הבכורה. הוא מומחה לזלזל בדברים חשובים. גם עמלק, נכדו, שקפץ לאמבטיה רותחת, ונלחם עם ישראל – זלזל עי"ז ביציאת מצרים ובקריעת ים סוף! אנחנו צריכים לבדוק אם אנחנו נקיים מזה. האם אנו מחשיבים ברכה אחת שברכנו? או אמן שענינו. האם אנחנו יודעים שכל רצון טוב בונה עולמות? אנחנו חושבים, כשאגמור ש"ס או שאתרום חצי מליון לצדקה זה חשוב, רק משהו גדול שעושה רושם על כולם. כמו כשיש לי 20 אורחים כל שבת, או שבניתי ישיבה עם מאות תלמידים זה חשוב. אבל הקב"ה אינו צריך את הרושם, ואצלו ית' כל דף גמרא, וכל שקל לצדקה חשוב מאוד. אצל המן כתוב ויבו בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו. המן אינו רוצה

להשקיע ב"דברים קטנים", אנחנו חייבים להתרחק ממדה זו, ולהחשיב כל דבר קטן! עי"ז נקיים כל המצוות ה"קטנות" שאנחנו עושים בשמחה, ואז נקבל עליהם שכר אלף פעמים יותר, כמש"כ האורחות צדיקים. כמה שתחשיב את המצוות שלך תקבל עליהם יותר שכר.

נכבד את עצמינו (צלם אלקים – שאין לנו השגה בגדלות!) ואת מעשינו, ואז נוכל גם לכבד אחרים, ונחיה חיים של רוממות!

נובהרדוק – עוד על רבינו גרשון ליבמן – יא"ע כ"ט אדר

• בפעם הראשונה שנסעתי לצרפת לבקר אצל רבינו גרשון ליבמן זצ"ל, באו מטעם הישיבה לקחת אותי מהשדה תעופה. הנהגה התחיל לספר לי על "רבינו" ושהוא חשוד לנסוע ממדינה למדינה בלי פאספורט/דרכון. הוא סיפר

שכשהוא לוקח אותו, הוא תמיד שואל אותו אם יש אצלו הפספורט. רבינו אינו אוהב ויכוחים על השיטות שלו, והוא רק אומר "הכל בסדר!" ואני (הנהג) שואל אותו עוד הפעם, אבל יש לך או אין לך? אני רוצה לראות אותו! והוא רק צוחק!

- רבי גרשון חי את חייו עם הקב"ה לבד, והוא לוחם עם הטבע ומצליח! כשהוא נסע פעם מצרפת לטורונטו בלי הדרכון, הוא נסע עם בטחון! כשהגיע לשם הם לא ידעו מה לעשות איתו (אפשר לסבול הרבה על דבר כזה – הם יכולים לשלוח אותו בחזרה או יותר גרוע!) אבל הקב"ה עזר, והם רק שאלו אותו אם הוא מכיר אנשים בטורונטו, והם הגיעו והעידו שמכירים אותו! (הצדיק רבי יענקלה מפשעווארסק זצ"ל אמר לא' שנסע ולא היה לו פספורט, שיקח זמירות! ואני ראיתי בעיני את הזמירות החתום – שבשדה תעופה לא ראו שהוא זמירות והחתימו עליו!!).
- **כשיש לך את הקב"ה בראש שלך, יום יום, שעה שעה, בלי הפסקה, ויש לך מדרגה גבוהה של בטחון, אז מן השמים נוהגים אתך בצורה אחרת, ומקור כל ההצלחות - הקב"ה - עושה בשבילך נפלאות!**
- רבינו לא ידע מילה אחת של צרפתית, ובכל זאת הוא בנה לכה"פ 15 ישיבות בצרפת! הרבה מגדולי ישראל היו ג"כ בעולם אחר לגמרי בנוגע לבטחון. סיפר תלמיד קרוב של הג"ר אהרן קוטלר זצ"ל שכשר' אהרן היה אוסף כסף לישיבת לייקווד, הוא היה עושה השתדלות מעוטה מאוד. הוא היה מגיע לבית ודופק דפיקה קלה, ואומר "זהו, כבר יצאנו ידי חובת השתדלות!"
- אני יודע על מעשה שרבי אהרן פעם צעק על גביר גדול, ואמר לו שהוא חולק על השיטות הטריפות שלו, והוכיחו בכל התוקף, וזה היה על אף שאותו גביר היה באמצע לתרום המון כסף שהיה נצרך מאוד לישיבה. אחרי זה רבי אהרן היה בטוח שלא יקבל ממנו כלום, ובכל זאת שמח שעשה מה שהיה צריך לעשות, בסוף הגביר השכיל לכבד את רבי אהרן ונתן את הכסף אעפ"כ!
- שמעתי עוד מעשה שאחד מאלה שאספו כסף לתרומות לישיבה שאל את רבי אהרן אם כשהוא מגיע לקהילות פחות חרדיים שאין להם כל כך מושגים של תורה בטהרתה, אם יוכל לומר בדרך השיטות שאינן 100% כשרות, כדי שהקהל יתרמו. רבי אהרן ענה: עם שקר, א"א לבנות אמת!!
- כשהייתי עם שני ידידים בצרפת עם רבינו, הלכנו אתו לבית הבדידות שהיה באמצע היער, הלכנו בתוך קוצים קשים, ואנחנו נזהרנו מאוד לא לקרוע את המכנסיים, וגם לא לקבל שריטות. אבל רבינו הלך בלי לשים לב לכל זה ומסתמא קיבל הרבה שריטות. הוא "חייל" הולך בשביל השי"ת ושום דבר אחר אינו תופס מקום אצלו בראש!
- אחרי שהוא נפטר, מצאו את רשימותיו האישיים בעבודת השם. הוא רשם הרבה איך שהוא מודאג על יהודים בכל מיני מקומות בעולם איך הם מצליחים בעיקר ברוחניות. אחד מחשובי המשגיחים מא"י נתפעל מאוד מרשימות אלו.
- הוא היה נכנס למקוה חם מאוד או קר מאוד כמעט בלי שום ענין, אלפי שעות של מוסר הפכו אותו ל"שטיק רוחני" (חתיכה של רוחניות).
- צריך להיות בעל מדרגה בשביל לא להשתמש במזגן (air conditioner) בקיץ החם. ודוקא בנובהרדוק הקפידו שכל אחד ינהג לפי מדרגתו. ובאמת מזגן יכול להביא לך הרבה שעות של תורה, ואתה צריך להודות להשם על המזגן. אבל את תהיה עבד למזגן! וכן לא להשתעבד לאוכל טעים! (אני ראיתי איך שרבינו היה מערבב לתוך כל מנות האוכל שהוא קיבל, קורנפלקס (אפילו לתוך הקפה השחור), כדי להתרגל לאכול בלי טעם, ולא להשתעבד לגשמיות) וכן לא ל8 שעות שינה! אפשר לקחת את הדברים האלו אבל לא ליהפך לעבד להם!
- הישיבה של רבינו היה באמצע היער של "בוסערייז" בצרפת. שם יש מנוחת הנפש ללמוד מוסר, שם המח שלך באמת עובד והדברים יכנסו ללב. כשרבינו היה צריך לצאת לארצות הברית, היה לומד מוסר כל הלילה בבית הבדידות!
- כל מעשיך בספר נכתבים, רבינו פחד כשנסע לארה"ב מכל מיני נסיונות שיש שם. אבל אני בטוח שעיקר הפחד שלו היה לזכור את הקב"ה כל הזמן בלי פחד מאנשים במדינה זרה, ולא לחפש כבוד.
- שמעתי מנובהרדוקער חשוב, שאם אינך רגוע לפני שאתה מתחיל ללמוד מוסר ועושה חשבון הנפש, אז אתה לא מרויח הרבה. בבית יוסף בבורו פארק יש חדר מיוחד ללמוד מוסר לבד. היה צדיק גדול ומיוחד – רבי ישראל מאיר שהיה אוהב לשבת שם שעות ארוכות! הוא היה מתנהג מאוד בפשטות, היה ת"ח ומזכה את הרבים, וכולם אהבו אותו!

שמעו ותחי נפשכם! לשיעורי הרב - בקו השגחה פרטית בטלפון 02-3011300 ובקו ישיר 02-3011906

או בקול הלשון בטל' 03-9290709 -4-93-1 לאנגלית 2, לאידיש 1, ללשה"ק 4

להארות והערות והשתתפות בהפצה: 0504154557 להפצה בירושלים: 0583223498 לקבל במייל: A7171474@GMAIL.COM

FOR BITACHON WEEKLY IN ENGLISH - thenewbitachonweekly@gmail.com